

Nro. 28.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBŐL.

*Költ Bétsben Aprilisnek 5-dik napján 1796-dik
esztendőben.*

B é t s.

Károly fő hertzegnek minap el halasztatott utazása, már most bé tellyesedett, és ma reggelt öt órakor bizonyosan el is ment az alsó *Rénusi Cs. K.* armádiának kormányozására. *Mária Kristina* fő hertzeg asszony, hitvesével *Albert Saxóniai-és Tesséni* hertzeggel együtt négy postára *S. Pöltenig* kisirik kedves atyokfiát, holott dél tájban ebédelvén egymástól el fognak válni, *Károly* fő hertzeg *Regenspurg* felé, a' nevezett hertzeg asszony és férje pedig vissza *Béts* felé indulván. *Estére* hálásra *Lintzbe* szándékozik *Ő* nagy hertzegrége. Ezer meg ezer jó kívánásokkal kisiri ötet a' *Bétsi Publicum.*

E e

Hadi és Békességes Környüldállások.

Kurirunknak utolsó levelén arra kötelezénk magunkat, hogy valameddig bizonyos dátumaink nem léfznek, addig sem a' békességgel hizelkedni, sem a' háború folytatásával nyughatatlanságot okozni nem fogunk érdemes olvasóinknak. Ezen tett ígéletünknek szoros bé tellyesítésére következő háborús és békességes hírekkel kedveskedünk. —

Heidelbergből Márt. 21-dikén. A' *Manheimi* lakosok újabb nyughatatlanságok közzé tétettek azon parantsolat által, melly fzerént minden lakosnak 6 hólnapra való eleséget kell előre szerezni. Az utolsó ostrom alkalmatosságával a' *Heidelbergai* kapu előtt lévő kertek mind le rontattak, és már most a' *Neckár* vizén túl fekvőkre került a' sor, mellyeknek a' helyén új földi erősségek fognak készitetni.

Deuczból Márt. 15-dikén. Most már mi is reménység és félelem közt vagyunk, minden *Rénus* bal partyáról jött tudósítások egy formán erősítik, hogy nemtsak semmi árnyéka nintsen a' következő békességnek, nemtsak meg nem hosszabtatott a' fegyverlázúsésnek ideje; sőt inkább minden készülleteikből és mozdulásaikból a' *Frantziáknak* azt lehet ki húzni, hogy ma hólnap el kezdik az ellenségeskedést. A' *Rénus* jobb partyán fekvő 10000 főből álló truppok közt már is ki osztattak a' tábori eszközök; a' *Rénus* túlsó partyán tsaknem minden nap új seregek masiroznak *Kolóniába*, az ottan kvártélyoztak a' *Rénus* alsó környékére takarodnak, a' *Rénus* partjáról két sőt három óránira fekvő helységek is dugva vagnak *Frantziákkal*, úgy annyira, hogy némelly házakban 20, 's több ember is fektzik. Némellyek ugyan úgy vélekednek, hogy a' kenyérnek és más eleségnek szüksége miatt takarodnak a' *Frantziák* a' *Rénus* alsó környékére; hogy e' miatt tétettet által *Bonnból Kolóniába* a' fő kvártély.

Német Ország.

A' *Hamburgban* mulató Fr. követ *Reinhard* keményen sürgette, hogy mind annak, mind több *Hansee* városoknak magistrátusai esmérjék meg őtet a' Fr. respublika valóságos követjének lenni (*Hansee-Städte Emporia Germaniae foederata*. — Ezekről már egyfzer írtam, oda utasítom Érd. Olvasóimat). Hogy ezen kívánságának rosz követkevései ne legyenek, deputatusok küldettek Párisba, *Hamburg* városa valóságos környülállásainak előadása végett.

Az *Emmerichben* lévő Klíviai fő kormányfzékhez következő parantsolatot küldött a' Prullziai király: „Ügy esett értésünkre, hogy *von der Duyn* Hollandus Generális az eddig *Brémában* tartózkodott Hollandiai emigrált tiszteknek nagy részével, *Emmerichbe* mentenek légyen által. A' mostani környülállások azt kívánnyák, hogy se ezeknek, se más Hollandiai emigránsoknak, sem ott, sem azon környéken lévő maradások meg ne engedjessék. Mellyre nézve keményen parantsoljuk ténétek, hogy minden halasztás nélkül tegyetek rendeléseket ezen parantsolatomnak értékre való adatására, és onnan való ki küldetésekre. — Az én kabinetbéli ministerjeim meg kérték *Tschirsky* Generálist, hogy ő is maga részéről tegye meg a' rendeléseket.“

Illyetén tudósítást vettünk *Moguntzidból* Mar. 29-dikén a' Frantzia katonaság gondolkozásának módjáról: „Most jövök, *úgymond*, Kolóniából, és mint szemmel látott tanúbizonyosság úgy beszéllek a' Frantziák magok viseletéről, és az odavaló lakosoknak a' Fr. respublika eránt és ellene való hajlandóságokról. A' Fr. katonaság leg főbb characteristicus jele a' vallásnak tsufolása. Azomban nagy ditséretekre szolgál a' Fr. tiszteknek, hogy minden botránkoztatásokat igyekeznek el távoztatni; gyakorta a' *Kolóniai* körmös parafztok és kertészek is illendő respectusban tartják a' feslett er-

költsü nadrágtalan patriótákat. Nem régiben bé menvén a' templomba egy Fr. katona, süveg fel téve bé ült egy affzony Izemély mellé a' székebe, ez ötet meg pirongatván amaz gorombán felett, az affzony sem késett, jól pofon vágta a' gorombába Frantziát, a' ki leg ottan kardot rántott az affzonyra, hanem körül vévén ökemét a' templomban lévő parasztok, bántani ugyan nem mérélzlették, hanem füleinél fogva ki vezették a' templomból.

A' Fr. respublikával lejendő öszve kaptolatásokról különböző módon gondolkoznak a' lakosok. Az ifjak, a' kik a' vigságos és feslett életre hajlandók, kedvelvén a' Fr. élet módját, szeretnék magokat francizáltatni. Hasonló indulattal vagynak azok, a' kik semmit el nem veiztenek, és a' kik a' Fr. alkotmány fel állítása által magoknak hasznót ígérnek. Ellenben a' meg lett idejü, jó gondolkozású, Isteneket 's vallásokat szerető, és tehetős emberek azt kívánják, hogy maés nem hólnap ragadja el lutzifer közzülök a' nadrágtalanokat.

Batáviai Respublika.

Az *Amsterdami* polgári előjárók közönséges meg egyezésből lett végzéseik szerént, az odavaló pénzváltó mihely creditumának, avagy hitelességének előbbi lábra való állítása végett 7 millió Hollandiai forint fog költsön fel vétetni, a' creditorok bátorságok végett minden azon városhoz tartozó jövedelmek és jószágok le köteleztetni, és hogy a' költsön fel vétetendő summa 20 esztendő el forgása alatt ki fizetessék, minden esztendőben 350000 forintot fognak abból le fizetni. —

A' miket még eddig a' N. gyűllés mivelte és végzett, töbnire annak jó rendbe és állapotba való hozatását tárgyazzák. Leg közelébb 84 voksal azt határozta meg, hogy semmi kluboktól

(corporatióktól, az az, különös öszve gyűlésektől) küldendő leveleket bé nem fog venni.

A' respublika jövendőbéli új constitutiójának ki készítésére egy 21 tagokból álló commissió rendeltetett ki, a' kik a' tartománybéli képviselők közzül választattak ki, és azon 6 hónapokig, a' mellyek a' constitutiónak ki készítésére nékiek engedettek, meg nem jelenthetnek a' Convent gyűlésében, 's helyettek más suplensek, az az, ideig való képviselők választattak. A' commissiónak tagjai között vagyon *van de Castele* polgár is, a' ki mostani előüléségének végződése után fog azon commissióba bé lépni.

Péter Pál előülő beszédjének hátra maradt része.

„Azonközben képviselő polgárok! ezen gyűlésnek annal nagyobb kötelessége vagyon a' nép javának és boldogságának eszközlésére, mennél több és könnyebb eszközök lésznek annak végbe vitelére. De mig annyira mehetnénk, igen sok dolgunk lészzen, és erők egyesítése, és foglalatosságainkban való buzgóságunk, 's álhatatosságunk nélkül el sem érhetjük fel tett tzelunkat. — Még most is kegyetlen és pusztító hadakozásban vagyon a' mi Státusunk, mellybe nem más, hanem a' Britanniai ministerium keverte azt; következőképen leg első kötelessége és foglalatossága legyen ezen gyűlésnek, hogy a' ditsőséges békességnek eszközlésére, minden ki telhető elközökkel éljen és iparkodjon.“

„Errevaló nézve szükség lészzen tengeri erőket illendő állapotba helyeztetni, határainkat védelmezni, és szép 's jól organizált armadiánkról illendő módon gondot viselni. Mivel hogyha szerentsénk lehet határainkat, úgy a' mint kell, védelmezni, és olly flottát küldeni a' nagy tengerre, mint a' régi időkben, mellynek segítsége által mi és frigyeseink némü némüképen vetélkedhetünk az Angliai tengeri erővel, és mind a' sza

bados hajókázást, mind colóniáinkat illendőképen védelmezhetjük: semmi kétségünk nem lehet abban, hogy végtére Anglia is a' békességet ne kívánja, és igasságos feltételek mellett véget ne vessen azon háborúnak, mellyet minden betsületes Anglus átkoz.

„És miért ne vihetnénk mi azt végbe, ha szívesen és egész erőnkkel fogunk a' dologhoz? Miért engednénk azon napkeleti colóniáinkat, a' melyeket V. *Wilhelm* a' Köz Rendek meg egyezése nélkül minden ide való hivataljainak 's méltóságának el hagyása után, ellenségünk kezébe adott, továbbá is nékiek, és miért ne mutatnánk meg az Indusoknak, hogy még a' Batáviai nemzet karjai meg nem rövidültek, és ha más idegenek titkos fortélyaik által meg nem akadályoztatnak, tudnak is azokkal élni? Abból, a' mit kilentz hónap alatt mivelünk tengeri erőnkkel, ki ki észre veheti, mit nem mivelhetünk ennekutánna. Ezen rövid idő alatt 77 nagy és kissebb rangú hajót állítottunk ki a' Status szolgálatjára, a' mellyek, mivel mind költségünk, mind emberünk elegendő vagyon, végbe vihetik jövő tavasszal magok kötelességeket; sőt nagy részent már most is szolgálatot tesznek, és nem régiben nagy örömmel néztük azoknak egy részét okos és gyakorlott tisztek körmánya alatt a' tengerre ki repülni; nem említvén külömbkülömbféle nagyobb és kissebb rangú hajóinknak a' hajó építő műhelyekben munkában való lételeket.“

E' volt első és utolsó hivatalbeli beszédje a' Batáviai Convent első előülőjének *Péter Pálnak*, és ő többé sem közönséges sem magános helyen, sem hazája mellett, sem az ellenség ellen egy szót sem fog szóllani, mivel a' múlt Márt. 17-dik napján reggeli 9 órakor, életének 42-dik esztendejében meg holt. Halálos nyavalyájának okairól sokféleképen beszélnek; legbihetőbnek lenni láttatik, hogy a' Márt. első napján tartott processiónak alkalmatosságával meg hidegitette a' fejét, az öszve gyűlt

sokaság és hadi nép köszöntésére kalapját gyakran le vevén fejéről. Betegségének hatodik napján elméje nélkül kezdett beszélni, 's ilyen állapotjában múlt is ki e' világból. — Valamint *Mirabot* a' Fr. Convent, úgy ezt is felettébb fájlatja a' Batáviai nemzeti gyűlés, mint igen tudós, nagy tapasztalású, és sok érdemű hazafiát, hazájának buzgó védelmezőjét, a' patrióta résznek fő oszlopát, és a' reszpublika tengeri hatalmának első igazgatóját. Az 1787-dik elzúton előtt volt revolúcióban ő volt a' patrióták közt az első, és minekutánna 1788-dik elzútonban a' Prussziai király által azon revolúció le tsendesitetett volna, több nevezetes patrióta emigránsokkal együtt ő is Frantzia Országba ment, és mind ott, mind Európa nevezetesebb Országaiban való utazásakor sokat látott, tapasztalt, és tanult. Leg elsőben is ő projectálta a' Convent öszve gyűjtését, és a' külömbkülömbféle commissióknak organizatióját. — Halála hírének Convent gyűlésében lett ki jelentésekor azt végzették annak tagjai, hogy ő életének utolsó szempillantásaig meg nem szűnt magát hazája eránt érdemessé tenni, és hogy ezen végzés irattassék bé a' nemzet fő jegyző könyvébe. Az ellene *Bouwens* Amsterdami polgár által bé adott vádoló irások a' közönséges Fiscus kezébe adattak.

A' projectált áhétatosság ellen sok ellenvetések tétettek a' Conventnek Mart. 6 dikán tartott gyűlésében, de a' voksoznak töbsege által tsak ugyan még is bé vétetődött azon kegyes feltétel, 's el végeztetett, hogy azon áhétatosság alkalmazásával a' Convent tagjai fel áljának, és ilendő alázatossággal, 's buzgósággal viseljék magukat. Ezen közönséges könyörgésnek rövid summarája ebből áll: *Uram! engedd meg leg főbb törvényünknek lenni a' Hollandiai szabad nemzet boldogságát! E' végre világosítsd meg a' mi értelmünket! Tisztítsd meg a' mi sziveinket! Tedd hijába valókká edes hazánk ellen koholt gonosz tanácsokat!* 's a' t.

A' *Friziából* kiüzetett nemzeti képviselőknek Conventhez küldött levele és az ehez tartozó actákra nézve azt végzette a' Convent, hogy az ő egymással való vételkedések othoni dolog lévén, abba magát nem elegyitheti; magának a' *Friziai* népnek kell arról végzést tenni; és szükség, hogy a' *Friziai* nép a' maga mástól való nem függésnek jussaival akadályoztatás nélkül éljen. Ennekfelette meg határozott még az is, hogy mivel a' *Friziai* tartomány népességének helytelen meg számlálása miatt az oda való nemzeti képviselők választatása törvénytelen, tehát szükség lézen e' végre oda deputátusokat küldeni. — Utólylyára az is elvégeztetett a' Márt. 19-dikán tartott Conventi gyűlésben, hogy mivel a' Hollandiai flotta tökéletes ki készülésére még 2000 matrozok, az az, hajós legények kivántának: szükség lézen a' nép törvényes előjáróinak meg parantsolni, hogy minden ezer főtől egy ember adattassék a' flottán való szolgálatra, és egyen egyen mindeniknek 80 forint jutalom osztassék, melly summa mind öszve 160 ezer forintra fog menni.

Frantzia Ország.

A' *Párisi Nationális barometer* nevű újságlevel következendő módon határozza meg a' Frantzia respublika időbeli járását. A' Jakobinusok égi háborút, az 500 személyből álló Tanáts szelvezet; az öreg Tanáts mértékletes időt, a' Directorium változó időt; az assignáták szeles időt; a' nép nagy szárazságot jelentenek. — Valóság is nagy égi, vagy inkább földi háborút igyekeznek a' Jakobinusok indítani. Még most is imitt amott gyűléseket tartanak ök, és a' mint a' szél fű, egy *Pelletier de St. Fargeau* neyű Jakobinus egyik gyűlésében meg esküdt, hogy ő a' *Robespier* hamvaiért bosszút fog állani, és a' Directoriumnak 's a' törvényhozó Tanátsnak felét el fogja a' föld színéről törölni. Sőt a' mint egy *Párisi* újság befzelli, titkos irásaik által is a' Directo-

rium veszedelmére untatják a' népet, 's világosan tyrannusoknak nevezik annak tagjait. *Hoche* Generális ezeket írta Márt. 5-dikén *Angersi* fő kvártélyából a' Directoriumnak: „*Charette*, *úgymond*, végső maga meg erőltetése után is meg veretett; 's úgy tartom, hogy e' vólt az ő utolsó próbája. — *Travót* Febr. 18-dikán 65 emberét ölte meg, és halovassai meg nem fáradtak volna, bizonyosan magát is meg ölte volna 's a' t.

Hedouville Generális azt a' jelentést tette a' hadi dolgokra ügyelő miniszternek, hogy Febr. 27-dikén *Ingrande* nevű mező várasotska környékén 500 *Chouánsokat* vert meg, 's közülök húszat meg ölt, számosakat pedig meg sebesített; hogy *Charette* Generálisnak 57 lovát el fogta; hogy az *Angersi* környéken lakó ifjúság fegyverét le hányta, a' patrióta vezéreknek által adta, és mind hazament 's a' t. Ellenben más magános levelek azt hirdetik, hogy *Normandiának* lakosai közül sokan fegyvert fogtak, és a' *Chouánsokkal* öfzve kapstolták magokat.

Hoche Gen. küldött levelében felettébb magasztalja a' Directorium az ő talentomait, hazájához való hűséget, és a' *Wendei* pártosok megzabolázásában mutatott szorgalmatosságát, arra serkentvén őtet, hogy ennekutánna se szünjék meg azon nyomorúlt tartománynak attya, és a' Fr. republikának erős és hasznos oszlopa lenni. Az eránt való jó tettését is kinyilatkoztatta, hogy ő a' *Wendei* Rojalistáknak el nyomattatása után számos batallionokat küldött a *Chouánsok* által elpusztított osztaíyoknak segítségére 's a' t. — Ezen magasztaló levél által egészlen bé dugattak a' *Hoche* Generális ellenségeinek szájaik.

A' *Párisi* polgári kormányszékekhez küldött különös levelében, mellyben a' polgári hitet lenem tett papság számkivetésére és tömlöztzre való hányására serkenti azokat a' politziára ügyelő miniszter, a' többek közt így szól: „A' ti hivatalbeli leg

főbb kötelességtek abban áll, hogy a' nyakas papok ellen 1792-dik és 1793-dik elzútlendőkben hozatott törvényeket végbe vigyétek. Miért kívánok töletek számot ezen dolog eránt? Hát ugyan a' törvényhozóknak és kórmányozóknak szemeik előtt is végbe vitték é a' közönséges hivatalosok a' törvényeket? Olvassátok meg a' *Brumaire* hónapnak 3-dikán hozott törvénynek 10-dik tzikkellyét: az 1792 és 1793-dik elzútlendőkben a' számkiütésre avagy tömlötzre itéltetett papokról hozatott törvényeket, ezeknek ki hirdetések után 24 órát tökéletesen végbe kell vinni. Ezt kívánja a' ti kötelességtek, és a' ki azt el mulatja, z elzútlendéig való tömlötz a' jutalma.

A' felső *Alsátziai* lakosok ismét a' vasárnapot kezdték a' Frantzia decasok helyett innepleni. A' kórmányozó commissárius kérdést tett a' törvényes dolgokra ügyelő ministernél: Nyugodhatnak e' a' birák a' vasárnapokon, és folytathatják é hivataljaikat a' decasokon? *Genisieux* minister menydörgő levelet irván a' commissariusnak a' decasok meg innepléséről hozatott törvényekre utasította őket, s azt mondotta, hogy a' decas nem vallásbeli, hanem polgári nyugodalom napja; hogy minden valláson lévőeknek szabad tetzéseken áll a' Zsidóknak szombatját, a' keresztényeknek vasárnapját, vagy a' Mahomedánusoknak péntekjét meg innepleni, úgy mindazáltal, hogy az által meg ne háboritassék a' respublikának rendelése.

Párisból Mart. 17-dikén. A' mi respublikánusi alkotmányunk két felől is szorongattatik, u. m. a' *Jakobinusok* és *Rojalisták* által, leg alább e' két résznek könnyűszerű seregei a' *Journalisták* szüntelen tsatáznak egymással. A' *Jakobinusok* közönségesen vádolják a' kórmányszéket; a' *Rojalisták* a' függetlenségről intik a' publikumot, és a' midőn az új constitutiónak principiumaitól eltávozni tapasztaľják a' kórmányszéket, bé nem dugják a' szájjaikat. Egy *Jakobinusi* pennával író

Journalista ilyenképen festi le a' Fr. nemzet mostani igazgatóit: „A' mostani kormányfők egészen tyrannusokból és usurpatorokból álló. A' mostani igazgatásnak formája tsak organizált despotismus: az 500 személyből álló ifjú Tanács közt egyetlen egy jó republicánus is nintsen, az öreg Tanács a' *Vétót* usurpálja, a' Directorium tagjai mindnyájan kis királyok. — Ezeknek a' Monszióknak kedvez a' Constitutio, az egyenlőséget és democratiát pedig a' sirbe temeti. Ha másnem is, a' finántziának állapota elég félelmet okozhat nékiek, mellynek meg jobbitására még most sem lehetett a' jó plánomot ki találni. A' finántz commissiónak, a' törvényhozó testnek, és a' Directoriumnak pénz szerzés eránt való nyughatatlansága abból is ki tettzik, hogy a' nemzetnek ki merithetetlen kútfejei, a' mellyekről ekkorig igen sokat tsátsogtanak, vagy merő képzelődésekből állottak, vagy tellyeséggel semmit nem halználnak, kevesen találtatván olyanok, a' kiknek kedvek vólna a' nationális jószágoknak meg vételére. — Az erőltetett költsönözés az utolsó táborozás folytatására is, mellyre 200 millió készpénz kívántatik, elégtelen. — Töb mire mindent assignátákkal fizettek, mellyeknek *Páris* várasán kívül semmi betsek nintsen, itt is igen kevés. — Mind ezek békességet kívánnak, a' nép is a' békességet óhajtja, ezt javasolják az öreg és ifjú Tanácsnak jó gondolkozású tagjai; el kerülhetetlenül szükségesnek tartják azt a' Directoriumnak két személlyei *Letourneur* és *Lareveillere-Lepaux*. Hanem *Reubell* egészen ellenek szegezte magát, felvén attól, hogy ha hazájokba vissza mennének a' hadi seregek, nemtsak le nem tsendesitének, hanem inkább meg újitanák és öregbitenék a' belső nyughatatlanságot. Nagyon szembe ötlött, hogy *Reubell* *Alsáztiai* jószágait el adván, *Helvétziába* adta interesre a' pénzét, és hogy a' szép *Tallien*-né édes atyához Spanyól Országba ment.

Az úgy nevezett *Quotidienne Párisi* közönséges újság író igen érzékenyül festi le a' napnyugoti

ofztálynak, t. i. a' *Wendének* jelenvaló állapotját: A' polgári hitet le nem tett papok, *úgymond*, tömlöztökre hányatnak, és vagy guillotiniroztatnak, vagy más halál nemével végeztetnek ki e' világból; *Anguniában* egynek a' szemeit ki tólták, a' kezeit el vagdalták, 's több efféle kegyetlenséget vittenek rajta végbe; a' *Párisi Catholicus* lakosokat is felettébb üldözik; azokat a' szerentsétlen embereket, a' kik a' *Chouans* név alatt agyonlövöldöztetnek, nem is említem; ez a' halálnak neme nem büntetés, hanem világos jótémény volna azokra az 1500 foglyokra nézve, a' kik az *Orsolya* nevű tömlöztökben, holott az eleven és holt testek egymáson hevernek, bé tsukattak. Az emberi nemzetnek, és a' belső dolgokra ügyelő miniszternek adatott parantsolatoknak örökös gyalázatjokra szolgál, hogy a' *Rocheforti* tisztátalan tömlöztökből ki hozatott papok, a' kiket betegségek és vénségek miatt deportálni (más világ részeibe számkivetésbe küldeni) nem lehetett, olyatén fogházakba zárattak, a' mellyekben ennelötte a' magokat meg ölöknek dög testeik tartattak, a' mig reájok ki mondatott volna a' sententzia. Ezekbe a' dögletes lyukakba soha se ment a' nap világa. Mindenütt patakostól foly az emberi vér — 10 's 12 embert egy nap feláldoztatni tsekélységnek tartják a' mi *Kannibáljaink*. Gyakran meg történik, hogy hatvánt is agyonlövetnek egy nap. A' katona executiók valóságos mézfárfékek, a' hadi mesterségekben járatlanok a' halálra sententziáztattaknak kínzásokban egymással vetélkednek. — Az agyonlövetendőknek vagy karjaikba, vagy lábak száraiba lövik a' golyóbist, a' kik több emberi érzékenységgel bírnak bajonét szúrással rövidítik szegényeknek nyomorúságokat. A' holt testek a' föld színén hagyatnak, 's ottan emésztetnek meg az ebek, vadak, és égi madarak által, hanemha a' könyörülő parasztok azokat el temetik. *E' már, ha igaz, felettébb való dolog, és nem szemmel látni, hanem még kévzelné is irtoztatja a' természetet!*

Márt. 9-dik napján következő rendelkezéseket adott ki a' Directorium. 1.) Márt. 30-dikán minden Fr. municipalitásokban innepet tartsanak a' ifjak. 2.) Erre nézve minden municipalitások illendő készülleteket tegyenek. 3.) Ezen innep alkalmatosságával a' 21 esztendőöt ért ifjak irattassanak bé a' polgárok lajstromába, a' 16 esztendősök fegyverkeztessenek fel, az oskolába járók között pedig azok, a' kik magokat mások felett meg különböztették, jutalmaztassanak meg. 4.) Ezek a' közönséges pompák, a' hol a' helységnek fekvése engedi, a' közönséges ház előtt építendő nemzeti óltárok előtt vitetessenek végbe, és a' törvények szerént, patrióta dallokkal 's közönséges gyakoroltatásokkal rekesztessenek bé. 5.) Mind a' két nembéli lakosoknak, és a' Haza védelmezésében meg sebesitetett vitézeknek különös székek mutattassanak. 6.) Minden jó patrióták meg jelenvén ezen innepeken, tehetségek szerént nyilatkoztassák ki hazai buzgóságokat.

Magyar Ország.

Soproni Vármegyéből Márt. 30-dikán. Egy Böhm Ferentz nevezetű hatodfél esztendőös ékes termetű, szép tekintetű, jó olvasó író, és Magyar 's Német nyelveket folyvást beszéllő gyermek olly nagy előmenetelt tett a' hegedűvel való muzsikának tudományában, hogy minekutánna *Pesten* a' leg főb Méltóságokat egész a' meg elégedésig gyönyörködtette volna musikájával, annyáról való nagy attyát itten meg látogatván, mai napon az egész *Soproni* nemesi Rendet bámúlásra indította a' közönséges teatromban a' ma tartatott musikalís académiában, mellynél tökéletesebbet azok sem tulajdonithatnak magoknak, a' kik ebben a' tudományban meg öszültek.

Losontzon Nógrád Vármegyében, Mart. 20-dikán. Valamint Magyar Orzágnak minden részeiben, úgy itten is nagy pulztitást tett a' himlő

a' gyermekekben, a' kik közül a' múlt September-től fogva mostanig 200-nál több holt meg városunkban. Tsudálatos dolog, hogy némelleyek közülök kéttzer is meg himlöztek, kiváltképen azok közül, a' kiken elsőben kevés himlő völt. Es nemtsak a' kisdedek, hanem 16, 18, 25, söt 30 esztendős ifjak és emberek is rézfesültek ezen járvány nyavalyában, melly közönségesen szólván igen veszedelmes völt, kiváltképen az apró, öfvefutott, égett, petéttsel öfzve kötött himlő, mellynek orvoslásában igen szerentsés völt ezen Tek. Vármegyének Physicusa *Lipszki Pál* orvos Doctor úr. — Nemtsak az apró gyermekek, hanem a' 60, 70 és 80 esztendőket fellül múlt öreg emberek is halnak nálunk, úgyhogy majd minden héten 2 ilyen halottat kell kisérnünk a' temetőbe.

Itten minden felettébb óltsó. Egy jó szekér szénát 4, 5 forinton, a' kétszeres életnek kiláját 30 garason, egy meddő tehenet 12 's 14 forinton szél-tibe lehet venni; hanem a' hizott ökrök, mellyek töbnire fel felé hajtának olly drágák, hogyha az ökör nagy és jó kövér, 100 forintot is meg adnak érte a' kupetzek.

E r d é l y.

Székely Földről, Köpetzről, Márt. 6-ik napjár.
Éppen két héttel ez előtt vitetének Székely nemzetünköl, mind lovas, mind gyalog rendbéli katonák a' Fr. ellen. Bizonyos, hogy már mostanság innen többeket nem vífznek: mert ezek a' fegyvert viselőknek leg ifjabjai valának; az idősebbek régen ez előtt a' Frantziára, 's Lengyel Ország széleire menvén. A' kik pedig még honn maradhattak, azok a' szántásnak, vetésnek, és egyéb gazdái dolgok folytatásának nagy sérelme nélkül hazájokból ki nem mozdittathatának.

Néhai Báró *Szentkereszt Sámuel* úr *Crida* alá jött javainak el adására, a' Fels. Királyi *Gubernium* e' következő napokat határozta, t. i. *Zá.*

goni 's több *Háromszéki* jószágainak, a' közelítő Sz. György Havának 4-ik napját; az Hosszúalföldi-
nak és Elekesinek Fejér Vármegyében Sz. György
havának 18 dik, és Pünköst Hav. 2-dik napjait.
Néhai kegyes és bődög emlékezetű Mélt. *Datzó*
Jósef úr árváinak Sepsi-Szent Györgyi szép józá-
gok is kótyavetye által árendába adattatott.

Erdélyben, a' Méltóságos Királyi Táblán,
máig is sok *Productionlis Causák* vagynak, az
az, olyan ügyfolytatások, mellyekkel nem kevés
hazafiak bizonyítani 's meg ítélteni kívánják,
hogy ők igaz *Armalisták*, az az, (egy Országos
végezésnek, avagy *Dietalis Articulusunak* nevezé-
se szerént) *Tzimeres Nemese*k. Hogy azért ottan
minden ügyek jó rendel foljanak, azon K. Tábla
Elölőjének, Méltóságos Zejkfalvi Zejk *Dániel*
úrnak bölts jelentésére, méltóztatott a' Felsőges
Királyi Gubernium ezt a' rendelést tenni, hogy a'
Törvény időnek (*Periodusnak*) első harmad részén
foljanak a' főbenjáró (*criminnlis*) és Fiskust illető
ügyek; másodikán a' hazafiak pererei, a' magok
idejek és elsőbségek szerént; harmadikán pedig
a' tziperes nemességnek meg bizonyítására való
ügyek. Így már tudja ki ki, mikor jelenjék meg
ottan.

A' közelebb múlt Bődög Assz. Havának 30-
dikán *Szász Medgyes* várossában, maga házánál
meg ölte találtatott *Czigler Agnes*; kinek a' go-
nolztévők sok arany és ezüst, de bizonytalan sum-
májú pénzét vitték el, egyéb számos drága por-
tékákkal eggütt: annyira, hogyha valaki a' gyil-
kost kézbe adná, sőt hatsak ki nyilatkoztatná is;
annak a' Medgyesi T. Tanáts 200 aranyat adna
jutalomúl.

Ugyan onnan, 9 *Martü*. Az Erdélyi Felsőges
Királyi Guberniumnak leg bizonyosabb tudósítá-
sokból értésére esvén, hogy Moldvában és Havas-
alföldében a' pestis nemtsak szünni nem kezdett;
hanem napról napra nevedik, kiváltképen Kra-
jova vidékén: tehát ezen veszedelemnek hazánk-
ba való bé jövetelének akadályoztatása végett:

a' múlt esztendőben ki adott rendeléseket szoros-
 san meg tartatni újabban is parantsolta. Mellyre
 nézve, hogy az éjjeli 's nappali strázsák minde-
 nütt szorossan fenn tartassanak, és az esméretlen
 utazóktól útlevel (*Passus*) kéreztessék, 's ha tíf-
 ta helyről való utazások felől elégségesen bizo-
 nyító írást mutatni nem tudnak, legottan meg-
 tartóztassanak; ennekfelette, ha valamely hely-
 ségben hirtelen való halálok történnének, az iránt
 mindjárt jelentés tétessék a' Felsősegeknek, ke-
 ményen meg parantsoltatott.

Felsőges Császári 's Királyi Fejedelmünk,
 még a' közelebb le folyt 1795-dik esztendőbeli
 Mindszent havának 16-dikán költ parantsolatja ál-
 tal el törölte az úgy nevezett *Tricesimalis Inspe-*
ctoratust; és a' helyett az ennekelötte is fenn állott
Szebeni, Brassai, Kolosvári 's Dévai négy fő Har-
 mintzadokat, elébbeni lábokra vissza állította.

T u d ó s i t á s.

Bétsi Könyváros *Doll* úr' bóltjában, melly
 a' *Sz. István* temploma egyik mellyékén vagyon,
 következő Magyar könyvek találatnak:

A' világnak közönséges históriája, mellyet,
 Magyar Hazájához viseltető szívetétől ösztönözte-
 vén készített Gróf *Gvadányi* József. Első kötet.
 8 Posonban 1796. 1 fl. 12 xr.

Cicerónak (M. T.) az ember' tífztéről és kö-
 telességeiről a' maga fiához írt 3 könyvei. Ma-
 gyarra fordította *Kovácsnai Sándor*. Ki adta *Engel*
Kristián. 8. Posonban 1795. 36 xr.

A' Világ' történeteinek tudományára való
 készítés, mellyet írt német nyelven A. L. *Schlötzer*.
 Magyarra fordított *Német László*. 8. Sopronban.
 1795. 1 fl. 30 xr.

*

Tífzt. *Hedlmár György* úr a' *Pesti* Kir. Uni-
 versitásban a' *Logicának* és *Metaphysicának* két
 hólnaptól fogva hasznos Tanítója, életének 31-
 dik esztendejében, a' múlt Márt. 24-dik napján
 meg holt. Kedves tanítványai három hetig feke-
 te fátvollaal gyászolják el felejtethetlen érdemes Ta-
 nitójokat.